

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2012

Tomáš Janáček

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Tomáš Janáček

**Analýza fenoménu internetových videoklipů
jako příčiny kyberšikany**

Bakalářská práce

Praha 2012

Autor práce: **Tomáš Janáček**

Vedoucí práce: **Mgr. Radim Wolák**

Rok obhajoby: 2012

Bibliografický záznam

JANÁČEK, Tomáš. *Analýza fenoménu internetových videoklipů jako příčiny kyberšikany*. Praha, 2012. 37 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Radim Wolák.

Abstrakt

Práce se vztahuje ke stále častějším případům útokům na mladé lidi, kteří účinkují ve vlastních videoklipech, které se stávají prostřednictvím sociálních sítí fenoménem. Mladí lidé se prezentují skrze různé audiovizuální obsahy, které jsou posléze cílem agresivních útoků i masivního sdílení. Tato práce hledá příčiny takového jednání recipientů. V první části se věnuji popisu kontextu, ve kterém videa vznikají, jaký mají dopad a odezvu. Poukazuji na reakci médií i běžných uživatelů internetu. V analytické části využívám různých nástrojů, skrze které se snažím proniknout hlouběji do struktury videí a odhalit v čem selhávají, kde se nachází příčina fascinace i motivace k agresivním výpadům. Sleduji přitom především symptomatický rámec těchto videí a hledám, jakým způsobem se vztahuje ke společnosti a ideologii. Analyzuji videa především z hlediska neformalistické analýzy, sémiologie, mytologie, kulturních studií, feministických teorií a psychoanalýzy. Prostřednictvím těchto metod odhaluji latentní rozměry, které tyto videoklipy mohou obsahovat. Studie se zaměřuje pouze na videoklipy, ve kterých účinkují mladé dívky. Jedním z cílů této práce je odhalit právě možný vliv genderu a, jakým způsobem je motivována recepce sexualitou.

Abstract

The work relates to the increasingly frequent cases of attacks on young people who act in their own videos, which are becoming the social network phenomenon. Young people are presented through a variety of audiovisual contents which is then aggressively attacked and massively shared. This paper seeks the causes of such behavior of

recipients. In the first part I describe the context in which videos are produced, what is the impact and response. I refer to the reaction of media and ordinary Internet users. In the analytical part I use different tools through which I try to penetrate deeper into the structure of those videos, find out what fails and try to reveal where is the cause of fascination and motivation to aggressive incursions. I watch mainly symptomatic scope of these videos and looking how it relates to society and ideology. I analyze videos primarily in terms of neoformalistic analysis, semiology, mythology, cultural studies, feminist theory and psychoanalysis. Through these methods I discover latent dimensions that video clips can possibly contain. The study focuses only on videos in which appearing young girls. One of the objectives of this study is to identify precisely the possible influence of gender and how the reception is motivated by sexuality.

Klíčová slova

Kyberšikana, Youtube, Sociální sítě, Natalia Sadness, Rebecca Black, Luštěla, kulturní studia, feministické teorie, psychoanalýza, sémiologie

Keywords

Cyberbullying, Youtube, Social network, Natalia Sadness, Rebeca Black, Lustela, semiology, cultural studies, feminist theory, psychoanalysis

Rozsah práce: 63 094 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...

Tomáš Janáček

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Barboře Bokšťeflové, Rozálii Litvákové a Zuzaně Černé za cenné rady.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky UK FSV
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Tomáš Janáček

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2009

E-mail diplomantky/diplomanta:

toj9@centrum.cz

Studijní obor/typ studia:

Mediální studia (kombinovaná forma)

Předpokládaný název práce v češtině:

Analýza fenoménu internetových videoklipů jako příčiny kyberšikany

Předpokládaný název práce v angličtině:

Phenomenon analysis of internet videoclips as a cause of cyber-bullying

Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok – vzor: *ZS 2012*):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí, tedy teze schválené v LS 2010/2011 umožňují obhajovat práci nejdříve v LS 2011/2012)

LS 2011/2012

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Bakalářská práce si dává za cíl detailně analyzovat několik vybraných internetových videoklipů, které vzbudily na sociálních sítích výrazný negativní ohlas. Jedná se převážně o videa ze serveru youtube.com. Často amatérská a poloamatérská produkce na sebe upozorňuje skrze nezáměrnou „anti-estetiku“, stávají se zdrojem obsesí a velmi rychle kolují prostřednictvím sociálních sítí. Analýza se bude zabývat estetikou těchto klipů, možnostmi jejich čtení a genderovým rozměrem. Důraz bude tedy kladený především na formální projevy těchto videí a odchylky od tradičních forem, na rozdíly mezi autorskými záměry a tím jak jsou tyto obsahy čteny. Dále bude bakalářská práce pátrat po roli žen v tomto fenoménu, jestli výsledná kyber-agrese ve zdánlivě demokratizovaném prostoru internetu může být ovlivněna falocentrickým nastavením společnosti. Práce se pokusí na základě často rozdílných pojetí analýzy ozřejmit vztah těchto videoklipů ke kyberšikaně.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Úvod

1.1 Stručná charakteristika jevu fenoménu internetových videoklipů

1.2 Recepce médií, ohlasy na internetu

1.3 Vznik parodie

1.4 Vytyčení a charakteristika zkoumaných videí

1.5 Metodologie analýzy

Neoformalistická analýza obsahů

2.1 Neoformalistická analýza

2.2 Symptomatická rovina

2.3 Definování „anti-estetiky“

Textuální analýza

3.1 Sémiotická a lingvistická rovina zkoumání obsahu

3.2 Rozměr kódování a dekodování textu (kulturní studia)

Genderová a psychoanalytická rovina

- 4.1 Role genderu
- 4.2 Skopofilie (prismatem feministických teorií)
- 4.3 Psychoanalytická perspektiva

Závěr

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období, za které bude analyzován):

Zpracovány budou konkrétně tři videa ze serveru <http://youtube.com>

1. www.youtube.com/watch?v=_QJE-tFB4BQ - Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalia Sadness
2. www.youtube.com/watch?v=AHm5fndM8DQ - LuŠtěLa - Patnáctiny - LuSteLa.com
3. www.youtube.com/watch?v=CD2LRROpph0 - Rebecca Black - Friday (OFFICIAL VIDEO)

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Analýza videí na základě několika odlišných teorií

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

ECO, Umberto. *Meze interpretace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-0740-5

Umberto Eco v *Mezích interpretace* mapuje vlivné názory na interpretaci textu. Zabývá se i sémiotikou a lingvistikou, v různých kapitolách upozorňuje na podstatné směry bádání. Teorie a přístupy se snaží aplikovat například i na divadlo, televizní seriál.

BORDWELL, David; THOMPSON, Kristen. *FILM ART An Introductio*. 6th ed. New York: McGraw-Hill, 2001. ISBN 0-07-231725-6

FILM ART An Introduction je příručkou k praktické aplikaci neoformalistických teorií. David Borwell a Kristen Thompson sledují výrazné formální znaky a zkoumají estetiku a styl audiovizuálních obsahů.

ŽIŽEK, Slavoj. *Enjoy your symptom!* 2nd ed. New York: Routledge, 2001. ISBN 0-415-92812-5

Slavoj Žižek skrze svoji knihu „Enjoy your symptom!“ přibližuje americkým čtenářům možnost aplikace psychoanalytických teorií Jacquese Lacana na klasickou kinematografii (a nejenom na ní). Využívá při tom symptomatické čtení analyzovaného textu.

HALL, Stuart. *Coding and Encoding in the Television Discourse*. London: Hutchinson, 1980. 197-208.

Stuart Hall se v této kapitole zabývá kódováním a dekódováním textu. Poukazuje na skutečnost, že tyto procesy nemusí být vždy ekvivalentní. Zároveň upozorňuje na význam dominantní ideologie na proces dekódování.

MULVEY, Laura. *Vizuální rozkoš a narativní film*. *Illuminace*. 1993, č. 3, s. 43-52

Skrze článek Laura Mulvey věnuje pozornost zobrazování ženy ve filmu a ženy jako diváka. Vhodné nástroje k podobnému zkoumání nachází v psychoanalýze. Využívá při tom velmi často Lacanovu reinterpretaci Sigmunda Freuda.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

-Kultura 2.0: k problematice webu 2.0 a kulturním aspektům online komunikace [rukopis] / Josef Brošta ; vedoucí práce Vladimír Czumalo - Diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Filozofická Fakulta. Katedra teorie kultury, 2009

http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=55232&silos_library=GEN01

-Fenomén kulturního šoku v internetových komunitách [rukopis] / Tomáš Rauch ; vedoucí práce Irena Aimová ; oponent práce Jan Břejcha - diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta humanitních studií, 2009

http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=186054&silolibrary=GEN01

-Portál YouTube jako digitální informační zdroj, jeho fondy a služby [rukopis] / Ondřej Voců ; vedoucí práce Eva Bratková ; oponent práce Jan Pokorný - diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Filozofická fakulta, 2011

http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=210329&silolibrary=GEN01

-Vliv internetu na amaterizaci mediální produkce [rukopis] / Adam Javůrek ; vedoucí práce Jan Křeček - diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2009

http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=80180&silolibrary=GEN01

-Uznání ve virtuálním prostoru : kritická teorie ve věku internetu [rukopis] / Martin Řeháček ; vedoucí práce Tomáš Dvořák ; oponent práce Tomáš Holeček - diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2010

http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=169326&silolibrary=GEN01

-Analýza kyberšikany u adolescentů [rukopis] / Lucia Truksová ; vedoucí práce Petr Soukup ; oponent práce Pavel Kuchař - diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2010

http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=168467&silolibrary=GEN01

Datum / Podpis studenta/ky

5. 6. 2011

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na UK FSV vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Mgr. Radim Wolák

.....

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY UK FSV. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO OBOU KOPIÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE DOPORUČENÉ PEDAGOGEM/PEDAGOŽKOU BUDE VEDENÍ IKSŽ POUZE BRÁT NA VĚDOMÍ, TEZE PODÁVANÉ STUDENTEM SAMOSTATNĚ BUDE PROJEDNÁVAT.

OBSAH

1. ÚVOD	2
1.1. Vztah práce k tezí.....	3
2. Vybraná videa, recepce a kontext	4
2.1 Charakteristika fenoménu internetových videoklipů.....	4
2.2 Vytyčení a charakteristika zkoumaných videí.....	5
2.3 Recepce médií, ohlasy na internetu.....	6
2.4 Parodie.....	11
3. Analýza videí	15
3.1 Metodologie analýzy videí.....	15
3.2 Neoformalistické prizma.....	16
3.2.1 Rebecca Black – Friday.....	17
3.2.2 LuŠtěLa – Patnáctiny.....	18
3.2.3 Natalia Sadness.....	19
3.2.4 Anti-estetika.....	21
3.2.5 Styl.....	22
3.3 Textuální analýza.....	22
3.3.1 Mytologický charakter současných internetových videoklipů.....	23
3.3.2 Kódování a dekodování videoklipů.....	25
3.3.3 Sémiologie fenoménu internetových videoklipů.....	26
3.4 Genderová a psychoanalytická rovina.....	27
3.4.1 Feministické teorie.....	27
3.4.2 Širší psychoanalytický rámec.....	28
4. ZÁVĚR	30

1. Úvod

Cílem této práce je hlouběji prozkoumat fenomén populárních internetových videoklipů na příkladu třech videí, které se staly v krátkém časovém úseku internetovou senzací. Výběr zkoumaného vzorku byl podmíněn právě poměrně výrazným ohlasem v internetových komunitách a médiích. V mnoha ohledech zkoumaná videa sdílí několik společných atributů, přestože se mohou i značně lišit především po formální a produkční stránce. Společným rysem ovšem zůstává výrazně negativní přijetí. Do jisté míry je možné hovořit i o pozitivních ohlasech, které ovšem zůstávají v nepoměrně nižším zastoupení a zároveň nejsou stěžejní pro tuto studii. Tato práce by chtěla skrze důkladnou analýzu těchto videí nacházet příčiny, které podněcují ke kolektivním odsudkům i agresivním výpadům vůči aktérkám. Globální společnost současnosti má moc prostřednictvím sociálních sítí celosvětově zpopularizovat mediální obsah podobného charakteru během několika dní. Přestože životnost podobných internetových fenoménů je velmi krátká, může jistě způsobit ohromnou psychickou újmu protagonistům i tvůrcům této specifické formy sebe prezentace. Na místě je jistě spojovat popisovaný jev s pojmem kyberšikany.¹ Proto není náhodou, že společným rysem všech analyzovaných videí budou právě účinkující protagonistky – dospívající dívky. K takovému zacílení této studie mě vedly dvě domněnky. Tou první je skutečnost, že obsahy produkované dospívajícími budí velkou pozornost především mezi jejich vrstevníky, nebo případně staršími dospívajícími. A nedospělý jedinec si nemusí plně uvědomovat důsledky svých činů. Právě konfrontace s takovými ohlasy může mít výrazný dopad na křehkou psychiku dospívajících protagonistů. Dalším a zřejmě odvážnějším předpokladem je má víra ve skutečnost, že zde jako významný činitel funguje gender, jehož roli se budu rovněž věnovat v analytické části. Nechci nikterak popírat skutečnost, že existují i četné případy kyberšikany vůči mužům a chlapcům. Videá s aktéry mužského pohlaví ovšem nejsou předmětem mého zkoumání. Jedním z cílů studie je pokusit se odhalit do jaké míry jsou útoky vůči protagonistkám mimo jiné příčiny motivovány právě jejich pohlavím.

Práce je dělená do několika částí. Zprvu se budu věnovat širšímu kontextu. Pokusím se stručně charakterizovat prostředí, které se podílí na výskytu a šíření analyzovaných videí. Až posléze přejdu k samotnému zkoumanému materiálu. Pokusím se nastínit recepci médií i širší uživatelskou reflexi. V těchto částech si nijak nenárokuji roli

¹ Viz TRUKSOVÁ, Lucia. *Analýza kyberšikany u adolescentov*. Praha, 2010. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd.

exaktního výzkumu. Hodnoty, které budu využívat, mohou být v mnoha případech zavádějící a jejich zdroje nemusí být příliš spolehlivé (jedná se o komerční subjekty). Reliabilita a objektivita dat mohou a dokonce by měly být zpochybňovány. To ovšem není cílem této práce. Uváděné údaje budou mít pouze ilustrační charakter. Přesto mohou dopomoci k formulaci některých domněnek, které mohou být potvrzeny, či vyvráceny v analytické části.

V analytické části využiji širší palety nástrojů, které se mohou vzájemně doplňovat a umožní tak vstup pod povrch zkoumaného fenoménu. Zatímco neoformalistická analýza poodhalí strukturu a formální rozměry, pomocí odhalování mytologických, sémiologických, ideologických, sexuálních a psychoanalytických aspektů se bude snažit práce vysvětlit vztahy videí ke společnosti. Právě na základě zkoumání těchto vazeb by měly vyniknout příčiny, které motivují recipienty ke sdílení i odsouzení zkoumaných mediálních obsahů.

1.1 Vztah práce k tezím

V tezích jsem vytyčil téma a stručně charakterizoval jeho důležitost. V průběhu příprav jsem byl nucen lehce vychýlit těžiště této práce. Při studiu literatury se ukázalo, že není nezbytně nutné mít ve středu práce přímo psychoanalytické, feministické a generové přístupy. Přestože i nadále jsou nezbytnou součástí, byly postaveny na roveň s ostatními nástroji. Především jsem považoval za nevyhnutelné zařadit i teoretická východiska Rolanda Barhese, jehož metoda zkoumání mýtů byla velmi příhodná pro mnou zpracovávaný materiál. S tím souvisí i výraznější odchylky od původně navrhované struktury práce. Počáteční část, která se snaží popsat zkoumaný fenomén, byla natolik rozsáhlá, že se ukázalo potřebné, ji vymanit ze samotného úvodu. Důvodem rozsahu byla především skutečnost, že samotný kontext sám vybízí k formulaci několika domněnek, které se mohou stát konstitučními pro samotnou analytickou část. Analýza se stala součástí jedné velké kapitoly. Důvodem byla blízkost některých metod a výsledků, které nabídly. Bylo nezbytné, aby se tyto části vzájemně doplňovaly. Věřím, že především tímto způsobem bylo možné dosáhnout mnohem konzistentnější celku a výrazně smysluplnější práce.

2. Vybraná videa, recepce a kontext

2.1 Charakteristika fenoménu internetových videoklipů.

Když se v této studii hovoří o fenoménu internetových videoklipů, jsou tím myšlena populární videa dostupná na internetu, která jsou šířena prostřednictvím sociálních sítí. O jejich společenském dopadu pak svědčí, že se v některých případech dostanou i do elektronických či tištěných médií. Výrazným zdrojem takových videí je server Youtube,² který je rovněž zdrojem všech analyzovaných videí v této práci. Videa se mimo jiné šíří mezi uživateli pomocí sociální sítě Facebook.³ Server Živě ve své analýze dokládá, že už v roce 2010 ovlivňoval Facebook značnou část obyvatel České republiky. Podle statistik k 21. únoru 2010 mělo účet na této sociální síti 2,2 milionů obyvatel z 5,5 milionů lidí, kteří disponovali přístupem k internetu.⁴ Lze z toho vyvozovat předpoklad, že Facebook může být jednou z nejmocnějších platform pro šíření videí.

V této práci se ovšem věnuji specifickému případu internetových videoklipů. Jsou to takové audiovizuální obsahy, u kterých předpokládám, že motivem jejich šíření je především posměch – slast z cizího neštěstí. Facebook umožňuje uživatelům taková videa sdílet s dalšími uživateli této sociální sítě a zároveň je doplnit o vlastní textový komentář. Budeme-li zde poněkud odvážně předpokládat jistou analogii se zpravodajskými hodnotami, jsme s to tvrdit, že negativita⁵ může výrazně přispět k šíření těchto obsahů prostřednictvím informačních kanálů jakým je Facebook. Negativní textový komentář, nebo komentář s příslibem nějaké negativní zkušenosti přiložený ke sdíleným videím na Facebooku, by mohl být jednou z příčin tohoto fenoménu. Analogie se zpravodajstvím je v mnoha ohledech na místě. Uživatel sociální sítě si vybírá, kterým odkazům bude věnovat pozornost a uživatelé, kteří sdílí takové obsahy přejímají částečně roli novinářů, když chtějí získat pozornost. Johan Galtung a Mari Holmboe Ruge hovoří o výrazné asymetrii mezi pozitivním a negativním. Pozitivní je těžké a vyžaduje čas, negativní podle nich vyžaduje méně času a je snažší ke vstřebání.

² YouTube [online]. 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.youtube.com>

³ Facebook [online]. 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.facebook.com>

⁴ Češi a Slováci na Facebooku: každý pátý z národa. Živě [online]. [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/cesi-a-slovaci-na-facebooku-kazdy-paty-z-naroda/sc-3-a-151036/default.aspx>

⁵ GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, roč. 2, č. 1, s. 64-90. ISSN 0022-3433. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>

Východiska svých teorií demonstrují na přirovnání k rozdílu mezi náročností někoho přivést na svět a vychovat ho a mezi tím ho zabít při autonehodě⁴. Minimálně v tomto ohledu je takové pojetí „negativního“ možné užít.

Negativní je ovšem především přijetí těchto videí. Na samotném serveru Youtube, je video zobrazeno s počtem zhlédnutí. Některá videa mají umožněno hodnocení, které vychází z binárních opozic pozitivního a negativního ohodnocení videa. Youtube pak zobrazí graficky poměr diváckého hodnocení. Další zpětnou vazbou, kterou web Youtube umožňuje, jsou komentáře. Pro tuto studii jsou tyto údaje relevantní. A pro zde zkoumaný fenomén je příznačný vysoký počet zhlédnutí, nepoměrně vyšší počet negativních hodnocení a značně nenávistné a agresivní příspěvky v komentářích.

2.2 Vytyčení a charakteristika zkoumaných videí

Pracuji tedy se třemi vstupními materiály. První z nich *Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalie Sadness*⁶ by se žánrově dal zařadit jako Vlogging.⁷ Mladá dívka se prezentuje na videu umístěném na internetové televizi (v tomto případě Youtube). Jedná se o odpovědi určené původně pro její blog.⁸ V jistém smyslu zde dochází v terminologii Davida Jaye Boltera a Richarda Grusina k remediaci původního obsahu.⁹ To je velmi příznačný jev pro internet. Text určený jednomu médiu je znovu artikulován médiem jiným. Právě zjevná nepatřičnost užití audiovizuálních nástrojů ke zprostředkování odpovědí k původně psaným dotazům Natalií Sadness, která doposud komunikovala (především o módě) psaným jazykem, může být jedním z důvodů mimořádného pozornosti. Dívka zjevně není zvyklá na vystupování před kamerou, špatně artikuluje a nápadným je i její lokální dialekt (ve střetu s kosmopolitním tématem módy působí možná poněkud legračně). Snaží se odpovídat na dotazy, které často působí svojí triviálností a nepatřičností v kontextu videa komicky („Jsi holka?“ a „Co vaše rodina používá proti komárům?“), přesto na ně se vši vážností svědomitě odpovídá. Prostor, který ji obklopuje, je laděný do růžové barvy. V pozadí zní velmi hlasitá hudba, která je zřejmě záměrně součástí videa.

⁶ Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalia Sadness. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=_QJE-tFB4BQ

⁷ Video blogging. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Video_blogging

⁸ Natalia Sadness. *Blog.cz* [online]. 2005 – 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://natalia-sadness.blog.cz>

⁹ BOLTER, David Jay; GRUSIN, Richard. Imediace, hypermediace, remediace. *Teorie vědy*. 2005, 14, 2, s. 5-30.

Dalším zkoumaným materiálem je píseň *Patnáctiny* od kapely LuŠtěLa.¹⁰ Jedná se o cover verzi disco písně *Kanikuly* od kapely Bum.¹¹ Hlavními aktérkami jsou tři dívky ve věku 13, 13 a 15 let.¹² Klip je natočený neprofesionální záznamovou technikou a zobrazuje dívky ve škole, na pódiu a v kolektivu vrstevníků s lahví dětského šampaňského. Text (autorem je otec jedné z dívek)¹³ je prostý, popisný, a naivně dětský (např. „jak občanku dostanu, holčičkou být přestanu“). Dalším signifikantním jevem je zpěv. Sebereflexi v tomto ohledu projevily i samotné dívky z kapely, když přiznaly, že hodlají zpěv ještě zlepšit.¹⁴

Friday od Rebeccy Black¹⁵ je poloprofesionálně natočeným videoklipem. Mladá tmavovlasá dívka vstává do školy a na místo školního autobusu si vybere kabriolet, který řídí její spolužáci. Potom nastane večer a Rebecca se ocitne na party, kde tančí a zpívá a kolem ní spoustu dalších lidí. Ve zpěvu Rebeccy Black jsou znatelné stopy modulátoru hlasu. Text písně je velmi popisný a jednoduchý.

2.3 Recepce médií, ohlasy na internetu

Bohužel není plně možné zajistit originální formát zkoumaných videoklipů. Původní zdroje, kde měly umístěny svůj klip Rebecca Black a kapela LuŠtěLa již neexistují. V obou případech vznikl komerčněji laděný kanál protagonistek na stejném serveru, kde bylo video znovu nahráno. Jev, který je možné interpretovat jako sledování komerčních zájmů, není nijak ojedinělý. Důsledkem nepůvodního zdroje videa ovšem je, že není možné operovat s původní recepcí. Přestože hodnocení je ve všech případech výrazně negativní, vzniklo za jiných okolností a v delším časovém horizontu. Lze předpokládat, že v krátkém časovém úseku, kdy se video stává populárním a je masově sdíleno na sociálních sítích, je jeho přijetí odlišné. Jak si dále ukážeme, zájem o tyto fenomény velmi rychle upadá. Je možné, že v důsledku ztrácí na intenzitě i původní afekt recipientů. Rovněž nelze vystopovat přesný počet zhlédnutí videa, protože původní údaje chybí.

¹⁰ LuŠtěLa - Patnáctiny - LuSteLa.com. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=AHm5fndM8DQ>

¹¹ Bum - Kanikuly. In: *Youtube* [online]. 2010 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=mkpu1kZhS8Y>

¹² INTERVIEW - LUŠTĚLA. In: *Vice* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.viceland.com/blogs/cs/2010/01/19/interview-lustela>

¹³ LuŠtěLa: Senzace z osmé bé. *Instinkt* [online]. Praha: Mediacop, 2010, 6/10 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://instinkt.tyden.cz/rubriky/ostatni/reportaz/lustela-senzace-z-osme-be_24942.html

¹⁴ Tamtéž

¹⁵ Rebecca Black - Friday - Official Music Video. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=kfVsFOSbJY0>

I z tohoto důvodu nemůžeme vnímat hodnocení ani aktuální komentáře na Youtube jako plně relevantní informace, ale mají spíše ilustrační charakter. Natalia Sadness je tedy jediná zkoumaná protagonistka, která má v době psaní této práce video na původním umístění v rámci struktury serveru Youtube z 20. června 2010. Hodnoty z tohoto umístění pro nás tedy budou nejvíce vypovídající. Ke dni 27. 4. 2012 má Natalia Sadness 1 217 364 zhlédnutí. Server Youtube dále ukazuje, že 1 277 lidem se toto video líbí a naopak se nelíbí 5 939 lidem. Přestože tyto hodnoty nevytvářejí relevantní obraz o krátkém období, kdy je video masovým fenoménem a zdaleka objektivně nepostihují mnoho podstatných údajů (nevíme, kdo jsou uživatelé serveru a jakým způsobem Youtube tyto údaje měří), jistě alespoň zdatně ilustrují, jak velký význam toto české video má.

Zajímavé jsou i další statistiky, které Youtube nabízí. Bez dalšího upřesnění ukazuje, že je sledování bylo nejpoblárnější mezi dívkami ve věku od 13ti do 17ti let, mezi muži od 18 do 24 let a od 25 do 34 let. Domnívám se, že právě mladé dívky byly zřejmě cílovou skupinou, pro kterou Natalie Sadness svůj spot točila. Video má charakter určitého návodu pro dívky, které se mohou dozvědět např. jak se správně líčit, nebo oblékat. Vypovídajícím může být i samotná protagonistka, která pod danou věkovou skupinu spadá.¹⁶ Odpovědi návštěvníkům blogu zřejmě nebyly cíleny na starší muže a jejich zájem je zřejmě nutné interpretovat jinak. Video se pro ně zřejmě stává zdrojem zábavy. Statistiky také uvádějí, z jakých internetových stránek přicházeli lidé, kteří video zhlédli. V prvních dnech jednoznačně dominuje Facebook. Dále je možné vyčíst zpětnou reflexi i u výrazných českých médií. Jedním z nich je bulvární zpravodajský server Super.cz.¹⁷ Samotný článek už bohužel neexistuje. Zájem o tento fenomén (a statistiky to rovněž uvádějí) projevil server reflex.cz,¹⁸ internetové stránky populárního českého časopisu. Tématický článek se objevil osm dní po vzniku samotného videa. Natalia Sadness je v něm charakterizovaná velmi ironicky („(...) V první řadě na něm najdete její božskou fotografii, na které skládá Rubikovu kostku...

¹⁶ O tom, že jí v době natáčení videa bylo přibližně 15 let svědčí i skutečnost, že nastupovala krátce po natáčení videa na gymnázium např. NOVÁK, Vitek. ROZHOVOR: Nová hvězda českého internetu, blondýna Natalia Sadness. *Studenta.cz* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.studenta.cz/magazin/article/370/rozhovor-nova-hvezda-ceskeho-internetu-blondyna-natalie-sadness> a SADNESS, Natalia. Znovuobnovení*. In: *Blog.cz: Natalia Sadness* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://natalia-sadness.blog.cz/1010/znovuobnoveni>

¹⁷ *Super.cz* [online]. 2010–2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.super.cz>

¹⁸ *Reflex* [online]. 2001–2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz>

tedy spíš ji jenom tak drží a kouká na ni... pak je tu fantastický výčet jejích zájmů (SHOPPING, PINK, LADY GAGA, FOOD, HORROR, ELLE) a nechybí dokonce i její vlastní „báseň blogu“¹⁹). Později s ní Reflex nafotil obálku pro svou tištěnou verzi.²⁰

Zájem dokonce i velkých tištěných médií poukazuje na to, že se jedná o signifikantní fenomén. Výrazný ohlas doprovázel i zbylé dva videoklipy. Statistiky hudebního videa dívčí kapely LuŠtěLa ukazují 882 218 zhlédnutí, 1 130 pozitivních a 3 230 negativních ohodnocení. Jak již bylo zmíněno výše, tyto údaje nejsou zcela vypovídající. Zkoumaný videoklip byl nahráný 1. 3. 2010. Wikipedia uvádí, že videoklip byl natočen 28. 7. 2009 a následně se objevil na internetu.²¹ Havlíčkobrodský Deník.cz²² přinesl reportáž z natáčení videoklipu 29. 7. 2009. Fenomén LuŠtěLa zasáhl i další významná média. Jan Gregor na internetové mutaci magazínu Respekt se nad ním zamýšlí 7. 2. 2010 a komentuje koncert skupiny v pražském klubu Matrix.²³ Ten byl signifikantní událostí na poli podobných internetových fenoménů. Internetová zábava, která vzešla podle autora z Facebooku, opustila svůj virtuální rámec a stala se skutečnou událostí. Jan Gregor popisuje, že klub byl zcela naplněný, nejvýraznější pohnutkou návštěvníků byla recese, a že část publika se bavila vulgárním skandováním. To vše se odehrálo ještě před novým nahráním videoklipu, z jehož statistik zde čerpáme.

Poslední zkoumané video se v lecčem odlišuje od předchozích dvou. Rebecca Black totiž není český fenomén (přestože Českou republiku také zasáhl). Za jejím hudebním klipem stojí kalifornská produkční společnost Ark Music Factory, která platicím zájemcům vytvoří formálně téměř profesionální videoklip.²⁴ Rovněž je v citovaném zdroji z 25. 3. 2011 uvedeno, že videoklip má již 46 miliónů zhlédnutí. Aktuální

¹⁹ ŠMÍD, Darek. Natalia Sadness: Český internet má svou královnu. *Reflex* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/37954/natalia-sadness-cesky-internet-ma-svou-kralovnu.html>

²⁰ Video: Natalie Sadness fotí pro Reflex. *Reflex* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/38114/video-natalie-sadness-foti-pro-reflex.html>

²¹ Luštěla. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Lu%C5%A0t%C4%9BLa>

²² BARTUŇKOVÁ, Andrea. Kdopak to ocení. *Deník.cz: Havlíčkobrodský* [online]. 2009 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z:

http://havlickobrodsky.denik.cz/zpravy_region/20090728videoklip_ledec.html

²³ GREGOR, Jan. Kdopak to ocení. *Respekt.cz* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/c1-40328930-kdopak-to-oceni>

²⁴ BELKIN, Lisa. An Internet Star's Mom Responds. *The New York Times: Motherlode: Adventure in Parenting* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://parenting.blogs.nytimes.com/2011/03/25/an-internet-stars-mom-responds>

umístění videoklipu na Youtube je z 16. 9. 2011 a má za sebou 29 171 705 zhlédnutí. Rovněž v tomto případě tedy nelze přikládat statistikám absolutní platnost. Přesto tato dvě čísla výrazně poukazují na skutečnost, že i ve světovém měřítku se jedná o naprosto zásadní fenomén. 147 704 pozitivních a 611 215 negativních hodnotících hlasů dokládají podobné přijetí videa jako v předchozích případech. Přestože Rebecca Black je fenomén původně pocházející ze Spojených států, výrazně zasáhl i Českou republiku. Kulturní rubrika zpravodajského serveru iDNES.cz upozornila krátce na videoklip 25. března 2011.²⁵ Již 24. března 2011 vyšel článek o písni *Friday* od Rebecce Black v kulturní rubrice zpravodajského serveru Aktuálně.cz.²⁶ Článek upozorňuje, že videoklip získal 40 miliónů zhlédnutí do deseti dnů po svém nahrání. Karel Veselý přisuzuje tento rychlý vzestup sociální síti Twitter²⁷ a ve velkém zájmu vidí především touhu se zasmát hloupému textu. Dále poukazuje na smazávání hranice mezi ironií a záměrností, hovoří o demokratizaci populární hudby. Samotný videoklip vnímá jako symptom současnosti, kdy může být díky moderním technologiím hvězdou téměř každý. Poslední postřeh je (navzdory výraznému rozdílu v produkčním zázemí ostatních zkoumaných internetových celebrit) svým způsobem příznačný pro všechna zkoumaná videa. Na stejném zpravodajském serveru v rubrice Datarama²⁸ z 16. 6. 2011 se hovoří až o 160 milionech přehrání.

Dalším výrazným rysem těchto fenoménů je prudký nárůst zájmu a jeho krátké trvání. Zde mohou posloužit statistiky vyhledávání (které mají opět spíše ilustrační charakter, není možné se plně spoléhat na statistiky komerčního subjektu, který sleduje vlastní zájmy a nenabízí transparentní informace o způsobu a podmínkách sběru dat). Pojem „Rebecca Black“ podle statistik vyhledávače Google²⁹ nebyl prakticky nijak vyhledáván do března 2011. Právě v tomto měsíci narostl počet vyhledávání na svojí

²⁵ BEZR, Ondřej. HUDEBNÍ GLOSÁŘ: Rebecca Black rozhodí jen toho, kdo nezná Diskohrátky. *IDNES.cz: Kultura* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://kultura.idnes.cz/hudebni-glosar-rebecca-black-rozhodi-jen-toho-kdo-nezna-diskohratky-1pj-/hudba.aspx?c=A110325_164237_hudba_ob

²⁶ VESELÝ, Karel. Z nejhorší písně všech dob je internetová senzace. *Aktuálně.cz: Kultura* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/kultura/hudba/clanek.phtml?id=695010>

²⁷ *Twitter* [online]. 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <https://twitter.com>

²⁸ VESELÝ, Karel. Youtube - z noční můry vydavatelů se stal zlatý důl. *Aktuálně.cz: DATARAMA* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://datarama.aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=703500>

²⁹ Google Statistika vyhledávání. *Google* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.google.com/insights/search/#q=rebecca%20black&date=1%2F2011%2016m&cmpt=q>

maximální hodnotu (tedy z 0 na 100 bodů - jedná se o hodnotový systém společnosti Google, který pro ilustraci přejímám). V dubnu ovšem vyhledávání řetězce „Rebecca Black“ pokleslo na 56 bodů - téměř na polovinu maximální hodnoty. Během měsíce došlo k radikálnímu upadnutí zájmu. V květnu to bylo 25 bodů. Do září 2011 plynule klesalo vyhledávání tohoto spojení až na 9 bodů. Nad desetinu maximální hodnoty již vyhledávání nestouplo. V červnu 2011 se vyhledávání řetězce držela na 16 bodech a to navzdory skutečnosti, že Rebecca Black hostovala ve videoklipu jedné z nejslavnějších popových zpěvaček Kate Perry,³⁰ jejíž videoklip má k dubnu 2012 168 miliónů zhlédnutí. Všechny zkoumané dívky se snažily svoji rychle získanou popularitu zužitkovat dalšími projekty. Statistiky ovšem ukazují, že zájem o ně velmi rychle opadl. Obdobný vývoj lze vypočítat i u kapely LuŠtěLa. Statistiky vyhledávání názvu kapely ukazují, že mezi prosincem 2009 a lednem 2010 došlo opět k nárůstu zájmu vyhledávání názvu kapely z 0 na 100.³¹ V červenci 2010 byla však hodnota vyhledávání názvu již pouze 7 bodů. Graf zde téměř exponenciálně klesá. Přestože se objevují jisté výkyvy (červenec 2011 - 16 bodů, listopad 2011 - 13 bodů), vyhledávání slova se již nikdy nepřiblížilo původní hodnotě. Také u Natalie Sadness můžeme sledovat podobný vývoj.³² Zatímco v posledním červnovém týdnu roku 2010 byl zájem vyhledávat její pseudonym největší (100 bodů), již v listopadu klesl až na 14 bodů a v současnosti se dlouhodobě pohybuje pod hranicí 5 bodů. Graf poukazuje na několik výkyvů, ale výrazně klesající zájem je zde zřejmý.

Je zjevné, že tento fenomén budí velkou pozornost médií a stává se tak téměř celospolečenskou událostí. Velká (i tištěná) média se ve svých komentářích těmto videím věnují a často se vůči jejich obsahu staví velmi negativně. Nechybí ani agresivní a výrazně ironické reakce i mezi médii, která jsou považována za seriózní. Další podstatnou charakteristikou těchto videí je rychle mizející zájem ze strany recipientů. Přestože ve všech případech došlo k výrazné snaze aktérek využít rychle získanou popularitu a dále tvořit, nikdy se jim nepodařilo udržet původní zájem.

³⁰ Katy Perry - Last Friday Night (T.G.I.F.). In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=KlyXNRsk4A&ob>

³¹ Google Statistiky vyhledávání. *Google* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.google.com/insights/search/#q=Lu%C5%A1t%C4%9Bla&date=6%2F2009%2035m&cmpt=q>

³² Google Statistiky vyhledávání. *Google* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.google.com/insights/search/#q=natalia%20sadness&date=7%2F2010%2022m&cmpt=q>

2.4 Parodie

V předchozích částech jsem naznačil, o jaký fenomén se jedná, jakým způsobem je přijímán, a jak je reflektován dalšími médii. S tím se váže další signifikantní jev: parodie. V demokratizovaném prostoru internetu, kde servery specializované na audiovizuální obsah umožňují komukoliv prezentovat svou tvorbu, je častým zvykem reagovat vlastním videem. Termín parodie možná zcela přesně nevystihuje širokou škálu všech možných způsobů, jakým je s původními obsahy pracováno. Přesto převažují zesměšňující tendence. Pokusím se zde uvést několik příkladů takových parodií.

Zřejmě nejvýraznější odezvu v tomto směru měl videoklip k písni *Friday* od Rebeccy Black. To je samozřejmě pochopitelné vzhledem k tomu, že ze zde analyzovaného materiálu měla jediná globální dopad. Krátce po výrazném úspěchu se začala objevovat parodická videa. Příkladem může být například video s názvem *Rebecca Black - Friday parody (Tuesday)*.³³ Mladý muž ve videu zpívá vlastní text k hudebnímu podkladu z písně *Friday*. Zesměšňující intence je čitelná již z afektovaného výrazu. Přesto je zdrojem zesměšnění především původní text, který je novou písní tematizován. Mladík zdatně napodobuje ordinérní jednorozměrný obsah původní písně, když se podobně jako v originálu zaměřuje na výčet všednodenních činností. Ty jsou v juxtapozici s činnostmi, které se pojí ke stereotypům dívky a dítěte („write an essey, do ballet“ - píší eseje, dělám balet) a s téměř až surrealistickými prvky („We we we punch an Owl, we punch an owl“ - my my my bijeme sovu, my my my bijeme sovu - nesmyslnost výjevu koresponduje s nelogickou výstavbou věty, kterou si autor vypůjčil z originálu). Ústřední motiv parodie - úterý - je útokem na významy, které se váží k pátku. Podobných parodií pochopitelně existuje mnohem víc. Z této kategorie je pozoruhodným úkazem píseň *Rebecca Black - Friday (OFFICIAL PARODY VIDEO) - Sunday - Sadie B.*³⁴ Smysl je zde poněkud nejasný. Videoklip se označuje za parodii a skutečně přebírá důsledně většinu formálních postupů z původního videa, která se stávala terčem útoků. *Friday* (Pátek) z původního textu je změněn na *Sunday* (Neděle) a text popisuje rituál nedělní návštěvy kostela a vyzdvihuje křesťanství („Can't forget my Bible, God is my friend“ - nesmím zapomenout na svou bibli, Bůh je můj přítel). Vedle předchozí popisované parodie by se mohlo zdát, že se jedná o zesměšňování

³³ Rebecca Black - Friday Parody (Tuesday). In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=glD11w7PNkU>

³⁴ Rebecca Black - Friday (OFFICIAL PARODY VIDEO) - Sunday - Sadie B. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=npgdw5Zb7TY>

náboženství. Ve skutečnosti video obsahuje k přečtení celý text písně s odkazem na Komunitní křesťanskou církev (Community Christian Church).³⁵ Tato zdánlivě nesmyslná situace, kdy parodie neslouží k zesměšnění, může být do jisté míry symptomatická pro celý širší trend internetových parodií - zřejmě je cílem těchto parodií především čerpat z popularity původního videa. To je alespoň možná interpretace a může to být i primárním pnutím u velkého množství internetových parodií, které končí necitlivým zesměšňováním mladých protagonistek.

Dalším z možných přístupů, kterým se aktivní uživatelé sítí pro sdílení audiovizuálních obsahů mohou vyrovnat s populárními videy jiných uživatelů, je audiovizuální komentář. Ten může mít mnoho podob. Nejčastěji jde o člověka, který se před kamerou vyjadřuje k aktuálnímu tématu.³⁶ Existují i rafinovanější a originálnější přístupy, které pracují se sebestylizací a nadsázkou. Ve videu pod názvem *Rebecca Black - Friday (ANALYSIS)*³⁷ se muž v čepici a bez svrchní části oblečení pokouší o kritickou analýzu videoklipu. Ve svém projevu pracuje s podivným akcentem a za pomoci velice expresivních gest a mimiky se pokouší vykládat jednotlivé části textu. Humor zde vychází z výrazné nadinterpretace obsahu písně, který je ve skutečnosti velice explicitní.

Tento jev nalezneme i v českém prostředí. *Patnáctiny* od kapely LuŠtěLa následovalo několik parodií samotného videoklipu. *Osmnáctiny*³⁸ mísí dětskou estetiku původního videoklipu s textem, který se zabývá sociálně-patologickými jevy u mladé generace (ruleta, užívání relaxačních drog) a zároveň funguje jako manifestace životního stylu dospívajících jejich prizmatem. *Šedesátiny*³⁹ metalové kapely Umbrtka pak už fungují jako absolutní negace naivního dětského optimismu. Temné obsahové motivy jako stárnutí, bezvýchodnost, sentiment, práce a těžké stroje doprovází tvrdé hudební zpracování původní melodie. Obě dvě zmíněná videa získala přes 100 000 zhlédnutí.

³⁵ *Community Christian Church* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://communitychristian.org/>

³⁶ Talking About Rebecca Black. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=UdIJoC1epKo>

³⁷ Rebecca Black - Friday (ANALYSIS). In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=cqhiRRJ1vOk>

³⁸ Osmnáctiny. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=2opHBNAyEJI>

³⁹ Umbrtka - Šedesátiny. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=QKXC5cVR7sU>

Vzhledem k odlišnému charakteru *Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalie Sadness* se může posunout i způsob jakým se s videem pracuje. Objevují se klasické parodie jako *Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE: Natalia Sadness) By retarded Limokousek*⁴⁰, *Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE: Natalia Sadness) nana 0001*⁴¹ a *Verze pro psy: Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE: Natalia Sadness) by mr. Invekto*.⁴² V prvním videu mladý chlapec operuje především s prvky travestie a posouvá původní obsah až do vulgárních rozměrů. V druhém případě stojí parodie především na figuře zobrazeného dospělého muže. Třetí video potvrzuje již zmíněnou hypotézu. Hlavním aktérem je Josef Polášek. Jedná se o amatérského fotografa, který často proniká do různých médií⁴³ a stal se dokonce jednou z portrétovaných postav filmu Ivana Vojnára *Cinmaterapie*,⁴⁴ jehož východiskem bylo získat protagonisty dokumentu formou inzerátu. Zdá se, že exhibicionismus a touha po popularitě mohou být přednější motivací k takové tvorbě než samotné zesměšnění původního videa.

Vedle těchto klasických parodií existují i odlišné formy. Oproti předchozím příkladům se zde objevují videa jako *RE: Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalia Sadness*⁴⁵ a mnohem pozdější variace na stejné téma *Rande s Natálií Sadness - Odpovědi pro návštěvníky Aik Murczechy*.⁴⁶ Původní materiál je v obou případech prostříhaný s autorskými vstupy tvůrce parodie. Protagonistka originálního videa odpovídá na dotazy, které čte. To je příležitost pro autory parodických videí, aby vytvořili fiktivní rozhovor. Můžeme zde pozorovat zatím nezmníněný jev, který je ovšem velmi signifikantní. Formát umě sestříhaného původního materiálu umožňuje navodit nereálnou konfrontaci s dívkou. Přímá komunikace ve druhé osobě s sebou nese pozoruhodný symptom. V obou případech se dotazy a komunikace točí výrazně kolem

⁴⁰ *Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE:Natalia Sadness) By retarded Limokousek*. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=4Vf6xhLvHnQ>

⁴¹ *Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE:Natalia Sadness) nana 0001*. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=TrEcsNJFsls>

⁴² *Verze pro psy: Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE:Natalia Sadness) by mr. invekto*. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=PEywwKdhW-E>

⁴³ HOMOLA, Jan. Rozhovor: Zatracovaný Mr. Invekto v objetí dvou českých Miss. *DIGIarena.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: 36.

<http://digiarena.e15.cz/rozhovor-zatracovany-mr-invekto-v-objeti-dvou-ceskych-miss>

⁴⁴ *Cinmaterapie: protagonisté: Josef Polášek*. *Česká televize* [online]. 1996-2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/cinmaterapie/protagoniste/josefpolasek.php>

⁴⁵ *Re: Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalia Sadness*. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=YIKPO0662c0>

⁴⁶ *Rande s Natálií Sadness - Odpovědi pro návštěvníky Aik Murczechy*. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=YU7p5iOvSRQ>

sexuality („Ale tady o tobě jsem na blogu četl, že ty prej jako se hodně zajímáš, že chodíš na nějaký akce na fekal, německý fekal porno gruppen sex?“ a „můžu se zeptat, kde nabíráš klienty?“). Dívka se stává zdrojem sexuálních fantazií a je dosazována do obscénních sexuálních scénářů. V dalších kapitolách, kde se budu zabývat otázkou, jestli právě tento rozměr - dívky jako objektu, se kterým se muž musí vypořádat - nemůže být jedním ze zdrojů agrese i fascinace, která původní klipy provází.

3. Analýza videí

Zkoumaná videa, jak jsem ukázal v předchozích částech, jsou zdrojem různých agresí, šikany a nenávisti. Mým cílem není hlouběji psychologizovat agresory, ani důsledné sociologické zkoumání sociopatologických jevů na internetu. Přesto se práce skutečně týká kyberšikany. Přistupuji zde ke zkoumání tohoto fenoménu ryze mediálně; skrze samotný obsah, který kyberšikanu iniciuje. Analytické zpracování této látky by mělo ve výsledku zjistit, čím je materiál tak dráždivý, a proč se stává cílem agrese. V žádném případě nejde o obvinění samotných protagonistek videoklipů. Pokud už budeme zkoumat je samotné, tak nikoliv se snahou důsledně odhalovat konkrétní motivace a psychologické pohnutky, ale spíš objevit rozsáhlejší společenský kontext, ve kterém promlouvají. Tím je především moderní novomediální diskurs i současná popkultura. Zdá se mi nutné odkrývat latentní rozměry celé této problematiky. Právě k tomu by měla posloužit široká analýza provedená na vzorku těchto tří videoklipů.

3.1 Metodologie analýzy videí

Hlubší průnik do analyzovaného materiálu provedu užitím širší škály nástrojů. V první řadě budou cílem zkoumání formální rysy a náležitosti videí. Rozebírány budou především filmové postupy. K vstupu do formálních struktur vybraných klipů nejvhodněji poslouží nástroje neoformalistické analýzy a to především skrze nejnámější vykladače této metody - Davida Bordwella a Kristin Thompsonovou. Získané poznatky o stylu a formě videí se pak stanou cenným zdrojem, který mi umožní věnovat se krátce komparaci. Bude tak možné uvést vybraná videa do kontextu podobných produktů a určit, čím se významně liší, jaké náležitosti z formálního hlediska je mohou činit nápadným a utvořit tak jejich statut fenoménu.

V rámci části, kterou budu označovat jako textuální analýzu, dojde k průniku především do sémiotického rozměru zkoumaných obsahů. V duchu nejlepší tradice Kursu obecné lingvistiky Ferdinanda De Saussura budu vycházet z dichotomie označujícího a označovaného. V této části rovněž navážu na jeho následovníka Rolanda Barthesa, který tuto teorii strukturuje do širšího metodologického konceptu mytologie. Otázka mýtů bude jednou z dominujících částí mého zkoumání. Dále v tomto poli uplatním analytický pohled na různost možných čtení. Tyto postupy budou následovat koncepci kódování a dekódování textu Stuarta Halla. Přístupy k mediálnímu textu budu rovněž nahlížet prizmatem Umberta Eca, který se odráží od odlišných východisek.

Poslední kapitola, která vstoupí do vybraných videoklipů, bude věnovaná hledisku sexuálnímu. Pomocí nástrojů psychoanalýzy a z ní vycházejících feministických teorií budu hledat možnou vazbu mezi genderem a recepcí videa. K tomu mi poslouží sexuální teorie Sigmunda Freuda, feministické teorie Laury Mulvey i rozšíření psychoanalýzy Jacquese Lacana.

Oproti původnímu v tezích načrtnutému obsahu jsem se rozhodl proměnit strukturaci analytické části, která ve výsledné podobě práci zaujme postavení jedné velké kapitoly. Tím se pokusím zabránit roztržitosti této sekce a nekonzistenci samotné práce.

3.2 Neoformalistické prizma

V knize Davida Bordwella a Kristin Thompsonové *Umění filmu*⁴⁷ jsou jasně definované pojmy *forma* a *styl*. Autoři odmítají koncepci chápání formy jako nádoby či obalu, který zakrývá, nebo drží obsah. Naopak zdůrazňují jasné vzájemné provázání formy a obsahu. S tímto pojetím se v rámci této studie identifikuji. Přesto mě bude zajímat především formální stránka zkoumaného materiálu. Stylem se pak rozumí formální systém filmu. Navzdory skutečnosti, že Bordwell s Thompsonovou aplikují své teorie především na kinematografii a formujícím je pro jejich studie převážně klasický hollywoodský film (přesto se nebojí aplikovat své postupy i na nenarativní filmy - dobrým příkladem může být např. strukturální⁴⁸ film *Wavelength* od Micheala Snowa), jejich nástroje nám mohou velmi užitečně posloužit i zde. Pokud Bordwell s Thompsonovou píší o jednotném stylu několika různých filmařů, není problém najít blízkou analogii mezi podobou moderního videoklipu v popové hudbě a videoklipů, které budeme analyzovat. Rovněž v případě videoblogu, který natočila dívka pod pseudonymem Natalia Sadness, můžeme nalézt jistou formální a především stylovou shodu s jinými audiovizuálními obsahy na internetu. Do jaké míry jde o intenční jednání a do jaké míry jde o symptomatický jev současné vizuální kultury, ponechám stranou. Z poněkud odlišného úhlu se této otázce dotknu v kapitole o mytologii. Podstatné je proniknout do formálního systému díla, najít konkrétní podobnosti i odlišnosti a také poodhalit jestli v některých případech nedochází k narušení stylu, a jaké to může mít důsledky. Podívejme se tedy na jednotlivá videa zvlášť.

⁴⁷ BORDWELL, David; THOMPSON, Kristen. *Umění filmu*. Vyd 1. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011, 639 s. ISBN 978-80-7331-217-6.

⁴⁸ K tomuto pojmu a jeho spojení se zmíněným filmem např. ČIHÁK, Martin. Ponorná řeka kinematografie. *Cinepur*. 1999, roč. 2, č. 13.

3.2.1 Rebecca Black – Friday

Pro aplikaci nástrojů neoformalismu je Rebecca Black s její písní *Friday* nejlepší kandidátkou. Právě zdánlivě profesionální videoklip se zde totiž záměrně blíží jednotnému stylu jiných (profesionálních) videoklipů, které ovšem zdaleka nevyvolávají takové negativní reakce.

Paradoxně jedna z věcí, která vzdaluje *Friday* od tradiční podoby současného videoklipu, je lineární uspořádání narativní struktury klipu. Rekonstruovat fabuli bychom mohli jako následující dějovou posloupnost: dívka vstane v sedm ráno, připravuje se do školy, čeká na autobus, přijede auto s obdobně mladými přáteli, po nějakou dobu přemýšlí, jaké by měla zvolit sedadlo v autě, odjede, náhle je už večer, Rebecca je stále v autě, dojde na místo, začne party, všichni se baví. Zdánlivou lineárnost a chronologii narušují pouze občasně prostřihy na zpívající kalendář a afroamerický rapper, který z dálnice oslovuje Rebeccu Black a stěžuje si na skutečnost, že ho zdržuje školní autobus. To je ovšem velmi nesrozumitelné, protože se projíždí v noci a Rebecca Black autobusem nakonec nejela - ba ani o tom nepřemýšlela, její morální dilema zahrnovalo pouze sedadla v autě. Navíc kabriolet, kterým se projížděla, ji už dávno dovezl do svého cíle. Z tohoto hlediska je afroamerický rapper nejvýraznějším nediegetickým projevem klipu. V konvencích klasického videoklipu jsou přitom podobné nediegetické prvky obvyklé. Podezřelým se tak stává naopak zbytek videoklipu, který je až příliš narativní. Většina motivů je navíc komunikována recipientovi dvojitým způsobem. Obraz i text poukazují na stejnou skutečnost (záběr na hodiny, když Rebecca zpívá, že je sedm hodin, nebo vstává a přitom zpívá, že vstává). Oproti tomu narážíme na výraznou diskrepanci mezi tím, co rapper říká a v jaké situaci ho vidí divák. To se může zdát být první velkou trhlinou ve struktuře samotného videoklipu. Podezřelý je i časový skok o dvanáct hodin při cestě kabrioletem.

Konvenční jsou ovšem stříhové postupy. Nejsou využívány k vytváření nových významů, obvykle neslouží k ustálení orientace v prostoru a ani nijak neposouvají děj kupředu. Stříhová skladba je určující především pro dynamiku a rytmus. Hlavní postava se tak např. může objevovat mezi stříhy na více místech na jednou. V mnoha případech nedochází k významným změnám úhlů a vzdáleností (například stříh o jednu vzdálenost z polodetailu na detail při čekání na autobus). Všechny tyto postupy jsou velmi příznačné pro současný videoklip.

Kamera také zdánlivě dodržuje klasické konvence. Zajímavá je pak výrazná vizuální stylizace s použitím chladných barev. Pozoruhodné jsou i prostřihy se

středovou kompozicí, kde je vždy umístěna Rebecca. Kamera s malou hloubkou ostrosti zobrazuje zaostřenou zpívající Rebeccu v prvním plánu a v druhém plánu neostrou rodinu pobíhající po bytě. Zde si videoklip pro dynamičnost pomáhá skokovým stříhem. Výše jmenované prvky mohou být víceméně součástí klasických formálních postupů běžného profesionálního videoklipu. Dochází zde ovšem k další diskrepanci. Vedle těchto více či méně svědomitě dodržovaných náležitostí stylu mnoha současných videoklipů dochází i k několika výrazným odchylkám od profesionální tvorby. Méně významným problémem je příliš viditelné oddělení postav od digitálně přidaného pozadí, které samo o sobě je také nepříliš uvěřitelné. Nejvýraznějším ustoupením od běžných stylových konvencí je práce s kalendářem, ke kterému se video vrací po celou dobu. Celá scéna je počítačově vytvořená, což je viditelné. Kalendář působí barevně velmi chudé a nepříliš esteticky. Na každém listě má mít nakreslenou zpívající Rebeccu Black. Při rychlém listování pak ožívá její animace, které je viditelně dosaženo pouze skrze zkreslení jejího skutečného obrazu. Dojem iluze pohybu z otáčejících listů se pak přetváří pouze v epileptické blikání. Výsledný efekt nemusí být recipientovi příliš srozumitelný.

3.2.2 LuŠtěLa – Patnáctiny

Přestože můžeme *Patnáctiny* a *Friday* Rebeccy Black společně zahrnout pod žánr videoklipu, v mnoha ohledech se obě formy výrazně liší. Především je nutné poznamenat odlišné produkční podmínky. *Patnáctiny* nevyužívají drahé profesionální techniky a zřejmě se na nich nepodíleli profesionálové. Zatímco *Friday* natočila společnost, která v oboru působí (přestože neoformalistická analýza videoklipu výše nutně vyvolává otázku její kompetentnosti), *Patnáctiny* vznikly spíše z nadšení neprofesionálů.

Narozdíl od předchozího videoklipu se zde nepracuje s nějakým čitelným dějovým vývojem. Obě dvě písně mají stejný začátek. Dívka vstává z postele. Zatímco probuzení Rebeccy Black do školy bylo startem dne, který pak pokračoval, LuŠtěLa tento prvek používá k orámování, k navození začátku videoklipu i ke zdůraznění motivu dívky školou povinné i motivu dívky čekající na výjimečný den. Z tohoto pohledu bychom mohli u LuŠtěly hovořit o nenarativní struktuře. S výjimkou závěru zde dochází ke třem paralelně prostříhaným scénám. Dívky ve škole, dívky na narozeninové party a zpívající dívky osvětlené zezadu reflektory. Takové použití paralelní montáže lze považovat za příznačnou stylovou konvenci běžného videoklipu.

Stříhová skladba opět využívá klasických stylových postupů. Stříh zde má opět spíše dynamickou funkci. Časté jsou skokové stříhy po ose a již zmíněná paralelní montáž. V tomto smyslu funguje stříh podobně jako ve *Friday*. Stříh je zde doprovázen efektem jasného problesknutí, které na samotnou stříhovost výrazně poukazuje. Médium a jeho postupy se tak stávají samy sebou odhalovány. Účelem je zřejmě poukázat na vlastní dynamičnost a živost. Jedná se ovšem o častý rys stylu velkého množství současných videoklipů. Dynamiku podporuje i pohyblivá kamera. Ta je ovšem neprofesionálně roztřesená (pokud přistoupíme na skutečnost, že žádoucím způsobem se klepající kamera kvazidokumentárního stylu vypadá jinak). Kamera často nepracuje s osvětlením a světelnost obrazu se v průběhu jednoho záběru proměňuje podle toho, do jaké míry je v záběru okno. To patří mezi určující příznaky amatérského přístupu s nízkým rozpočtem (pojem amatérský užívám jako deskriptivní pojem bez negativních konotací). Signifikantním formálním projevem je užívání výrazných podhledů a nadhledů, ze kterých je obraz snímán. Zatímco záběry z prostředí evokujícího koncert (jsou osvětlené a pracují s kouřem) využívají výrazných podhledů účelně ke stylizaci zpěvaček (téměř až k jejich apoteóze), záběry ze školy a oslavy narozenin často zabírají mladé lidi z nadhledu. Tím výrazně vyniká zatím malá výška dívek i jejich spolužáků vůči kameramanovi. Ke zdětštění protagonistek dochází právě skrze způsob jejich snímání. Často jsou zabírány v celku a polocelku, mnohdy tak mohou být všechny v záběru. Absence detailnějších záběrů vede do určité míry ke zcizení. Při srovnání s Rebeccou Black je recipient formálními prostředky angažován ve zpěvačkách o mnoho méně. Naopak jejich nedospělost se stává mnohem zřejmější.

Na věk je neustále upozorňováno. Počínaje dortem se svíčkami ve tvaru patnáctky a nealkoholickou náhradou sektu konče (v obou případech jde o detaily na tyto objekty) videoklip neustále zdůrazňuje skutečnost, že se jedná o děti. To se sráží naopak se záběry z již zmíněného zpívání ve světle reflektorů, kde mají dívky na sobě odvážné šaty a snaží se svůdně tančit. V jednom z posledních záběrů dívky pomalu sjíždí rukama po vlastním těle ve vzájemné bezprostřední blízkosti, zatímco koukají do kamery a několikrát opakují: „Holčičkou být přestanu.“ Videoklip tedy i formálně osciluje mezi zobrazením dívek jako vhodných svůdných sexuálních objektů - téměř dospělých žen, a nevinných dětí s jejich naivními sny.

3.2.3 Natalia Sadness

Videoblog Natalie Sadness se narozdíl od předchozích dvou případů neřadí k tradičním komerčním formám. Nejedná se o pokus „umělecky“ prezentovat produkt

(píseň), či přímo nějakým způsobem vytvořit autonomní umělecké dílo. Její video lze spíše chápat jako způsob prezentace sebe samotné. Od doby vzniku formátu vlogu můžeme ovšem vyzorovat jistá formální pravidla, která se ve svérázném způsobu osobní výpovědi ustálila. Je tedy možné mluvit o nějakém jednotném stylu, který vychází mj. i ze skutečnosti, že často bývá zaznamenán zařízením vestavěné webové kamery přenosného počítače. Již tato produkční podmínka vytváří jistá omezení. Můžeme předpokládat, že v takovém specifickém žánru bude dominovat jistá statická kamera, specifické úhly i velikost obrazového záznamu. Formát videoblogu samozřejmě našel své využití v marketingových a PR strategiích komerčních subjektů.⁴⁹ Zmíněné poznatky nám pomohou najít východiska z jakých přistupovat k tomuto videu.

Ve svém audiovizuálním vstupu se nám představuje dívka, která se prezentuje pod pseudonymem Natalia Sadness. Video neobsahuje žádné střihy, které jsou ovšem součástí stylu některých populárních videobloggerů. Příkladem může být v našem prostředí relativně populární Kazma, který střihem dosahuje efektivní dynamiky a rytmu.⁵⁰ Naopak absence střihu a tedy v důsledku i elips (výpustek) může vystavovat diváka hluchým místům a dalším nedokonalostem videa. To je právě případ Natalie Sadness. Jediným výraznějším postprodukčním zásahem se stává růžová stíračka, která opisuje tvar srdce a rámuje samotný vstup na konci i na začátku jejího vlogu. Dalším postprodukčním zásahem je poměrně výrazné ztlumení zvukové stopy na konci videa. Za pozornost stojí i samotná hudba, která působí poněkud zkresleně a příliš hlasitě. Je pravděpodobné, že se nejedná o postprodukční zásah, ale hrála v pozadí v průběhu samotného natáčení.

Ústup montáže zdůrazňuje mizanscénu. Ta se stala jedním ze zásadních cílů divácké pozornosti. Dívka sedí před kamerou (případně před webkamerou) a čte otázky, na které odpovídá. Přestože zabírá velkou část obrazu, její pokoj v druhém plánu vykazuje několik výrazných rysů. Především stěny jsou růžové a v pozadí je vidět několik plyšových zvířat. Tyto významné znaky doplňuje výrazná hudba populárního charakteru. Podstatnou se stává i figura hlavní protagonistky a její polohu vůči okolnímu prostoru. Natalia Sadness je výrazně nalíčená. Viditelné jsou především zkrášené oční řasy a lesk na rtech. Nepřehlédnutelné jsou její dlouhé blondřaté vlasy. Viditelnou část obrazové kompozice zaujímá i její tělo. Trup je zahalen pouze tílkem,

⁴⁹ Viz poznámka číslo 7

⁵⁰ Rytmus-parody-kazma. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=zXDvdmhm-QE>

odhalené pak jsou ruce a ramena. Znatelně v prostorovém uspořádání vystupuje odhalený hluboký výstřih (jen decentně zakrytý jejími vlasy), který plní funkci spodního těžiště kompozice obrazu.

Natalia Sadness odpovídá na sérii dotazů, které se částečně týkají módy, ale výrazně dominují zcela absurdní otázky. Natalia se v průběhu videa pravidelně naklání, aby přečetla a nahlas zopakovala otázku. Tím dochází ke změně původního figurativního uspořádání. Proměnlivost kompozice působí nezáměrně. Dochází ke kumulaci časovosti, vznikají prázdná a hluchá místa, která odhalují rozpačitost celého vstupu. To je ve výsledku podtržováno nejistým přednesem a odpovídáním (vzhledem k tématu) i na zcela irelevantní dotazy (Například: „Co vaše rodina používá proti komárům?“ a „Jsi holka?“). Svědomitost, se kterou Natalia k těmto dotazům přistupuje, boří tradiční stylistické normy klasických videoblogů. Koncepčnost a připravenost v tomto specifickém formátu se často doplňuje s jistou autentičností a důslednou prací při postprodukcí. Příkladem může být jeden z nejpoblárnějších videobloggerů⁵¹ Charlie, který na svém kanálu na Youtube Charlieissocoollike často kombinuje předem připravené příspěvky (zřejmě s dopředu daným konceptem) a autentické (alespoň zdánlivě) momenty improvizace, které vznikají ze samotné natáčecí situace. Příkladem může být video *Vlog With A Jib*,⁵² kde se Charlie vyrovnává s pohybem kamery, který nemá v tomto případě pod kontrolou. Naši pozornosti by jistě nemělo uniknout, že např. právě zmíněné video má (k 28.4.2012) 1 020 562 shlédnutí, 19 937 pozitivních a pouze 287 negativních ohodnocení. Samozřejmě se jedná pouze o ilustrační údaje, které by bylo nutné podrobit kritickému vyhodnocení, přesto nelze upřít výpovědní hodnotu propastným rozdílem v recepci videí Natalie Sadness a Charlieho. Právě konzistentní styl, autenticita, improvizace, připravenost a důsledná postprodukce jsou atributy, které Natalii Sadness chybí a mohou se značně podílet na způsobu, jakým je její video přijímáno.

3.2.4 Anti-estetika

Nefunkční vnitřní struktura stylu a jednotlivé formální prohřešky proti obvykle očekávaným stylistickým postupům jsou něčím velmi příznačným pro analyzovaná videa. Zájem, který tato videa vzbuzují v internetových komunitách, by mohl být

⁵¹ The Best Video Bloggers to Follow on YouTube.com. In: *Wizard Journal* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.wizardjournal.com/blogging-tips/best-youtube-video-bloggers.html>

⁵² *Vlog With A Jib*. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=Z4HwAUEvkiQ>

podmíněn i něčím jiným, než nelibostí. V kapitolách věnovaným metodám psychoanalýzy se pokusím to, co bych zde rád definoval jako „anti-estetiku“, vztáhnout k určitým přístupům recipientů, pro které se stává tato ošklivost a nedokonalost jistým fetišem.

3.2.5 Styl

Zdá se, že ve všech zkoumaných případech se objevují prvky, které výrazným způsobem narušují stylovou jednotnost ať už uvnitř samotného videa, nebo ve srovnání s podobnou tvorbou. Video jsou sama sebou vnitřně rozbíjena a celistvost jejich struktury je narušována. Tyto formální přečiny mohou zřejmě v důsledku výrazně ovlivnit způsob recepce. Především skrze narušení divácké situace. Důsledky vytržení, které bylo způsobené nedodrženou stylistikou a pokulhávající formou, je něčím, co bude obsahem dalších kapitol.

3.3 Textuální analýza

Tuto kapitolu jsem se rozhodl pojmenovat textuální analýzou především proto, že do velké míry budu vycházet z teoretických konceptů, které mají původ ve strukturalistické lingvistice, nebo z ní sami vycházejí. Přestože text ve smyslu písma nebude přímo předmětem analýzy, a přestože se v některých okamžicích těmto teoretickým zdrojům více či méně vzdám, věřím, že se jedná o naprosto nutné pojetí. Jedním ze základních stavebních kamenů, ke kterým se budu v průběhu následujících kapitol stále vracet, je dílo Ferdinanda de Saussura a jeho *Kurs obecné lingvistiky*. Při zkoumání povahy jazykového znaku⁵³ se snaží vymezit novou nauku o znacích (která by tak tedy přesahovala hranice i samotné lingvistiky). Tu nazývá slovem sémiologie (pozn. V českých překladech se můžeme setkat i s pojmem sémiotika. V této studii budeme pracovat s pojmem sémiologie. Důvodem je převažující množství frankofonních sémiologů, ze kterých má práce čerpat). Stěžejní částí teorie se pak stává dichotomie označujícího a označovaného, kterou Saussure navrhl pro původní rozdělení akustického obrazu a pojmu. Tento svazek označujícího a označovaného Saussure definoval jako znak.

⁵³ SAUSSURE, Ferdinand de. *Kurs obecné lingvistiky*. Vyd. 3. Praha: Nakladatelství Academia, 2007, 487 s. ISBN 978-80-200-1568-6.

3.3.1. Mytologický charakter současných internetových videoklipů

Roland Barthes pod přímým vlivem Saussurovy tvorby přišel se svým pojetím mytologie,⁵⁴ kterou jednoduše definuje jako promluvu (snaží se vysvětlit věc, nikoliv slovo a tudíž není nikterak na škodu, že tak nepostihuje celou širokou škálu možných významů slova mytologie). Mytologie je podle něj jistý modus signifikace. Skutečnost, že mýtem může být vše, dosvědčují tyto řádky: „Mýtus podléhá pravomoci diskursu. Nedefinuje se předmětem svého sdělení, ale tím, jakým způsobem toto sdělení vyslovuje: existují formální meze mýtu, nikoliv však substanciální.“⁵⁵ Neexistuje tedy překážka, která by nám bránila nahlížet na současné audiovizuální uživatelské obsahy internetových serverů jako na mytologie.

Roland Barthes chápe mýtus jako druhou úroveň sémiologického systému jazyka. Znak v tomto smyslu se stává označujícím mýtu. Označující v tomto smyslu na úrovni jazyka označuje jako smysl - představuje uzavřený celek, má jistou plnou a uzavřenou hodnotu. Na úrovni mýtu se však to samé stává pouze prázdnou formou. Celý znak označujícího komplexu mýtu chápe jako signifikaci. Mýtus parazituje na smyslu, ochuzuje jej a vyživuje z něj svojí formu. V tomto smyslu se v této studii zabývám právě mýty.

O jaké mýty jde? Můžeme mluvit o mýtu současného videoklipu, nebo videoblogu a o hodnotách, které reprezentují. Natalia Sadness se pak stává panenkou, obětí ideologií, kde dominantními hodnotami jsou zkrašlovací prostředky a drahé leopardí tričko. Natalia Sadness představuje také mytické ztělesnění všeho dívčího v podobě růžových stěn a dívkám určené populární hudby. Tyto objekty jsou postulovány jako nutnosti. Podobný mýtus najdeme i u Rebecy Black. Nejde tu jen o mýtus výchovy v úplně rodině v dvoupatrovém domě na americkém předměstí a snad ještě mytičtější prezentování movitých přátel, kteří se projíždí v drahém kabrioletu. Podstatným je i mýtus páteční party s přáteli. Jedná se o promluvu, která definuje specifický řád, postuluje hodnoty. Mladí zajištění lidé by se měli bavit v pátek večer, pít alkoholické nápoje z kelímku, tančit venku a poslouchat populární nenáročnou hudbu. Samozřejmě jsou všichni bílé pleti a ke správné zábavě jsou pro ně nezbytné prvky domestikované kultury Američanů afrického původu. Hip-hop a autentický muž černé pleti je nezbytností, ale jeho existence nesmí být příliš reálná, nesmí být skutečnou hrozbou.

⁵⁴ BARTHES, Roland. *Mytologie*. Vyd. 2. Praha : Dokořán, 2004, 170 s. ISBN 978-80-7363-359-2.

⁵⁵ BARTHES, Roland. *Mytologie*. Vyd. 2. Praha : Dokořán, 2004, s. 107. ISBN 978-80-7363-359-2.

Proto jeho přítomnost ve videoklipu musí nést atributy, které se přiči logice času a prostoru. Zůstává pouze jako symbol, ale nepředstavuje již opravdové ohrožení. Videoklip *Friday* představuje mýtus páteční noci na americkém předměstí par excellence.

Podobný mýtus nacházíme i ve videoklipu kapely LuŠtěLa. Radost z blízkého překonání věkové hranice, která bude měnit vše. Volná zábava s přátel a erotizování vlastního těla. Dívky se najednou mají stát sexuálním objektem a po celou dobu videoklipu jsou erotizovány. Svůdně se hladí po stehnech a vyzývavě koukají do kamery, přitom si pomalu klekají. Berou na sebe podobu kořisti, zvěře, která čeká na svého lovce. Přijímají úlohu ženského postavení v mytickém patriarchálním společenském uspořádání.

Mytologická analýza těchto videoklipů by jistě mohla být mnohem obsáhlejší. Prostor je zde ohromný. Nabízí se ovšem otázka v čem tak výrazném se tyto videoklipy liší od různě přijímaných videí po celém internetu. A je nutné odpovědět: Zdánlivě v ničem. Jako příklad nám může velmi dobře posloužit videoklip *Miley Cyrus - Party In The U.S.A.*⁵⁶ Toto video má (k 6. 5. 2012) 282 823 838 zhlédnutí, 456 512 pozitivních a pouze 101 094 negativních ohlasů. Opět se jedná o statistiky, které veřejně zpracovává server Youtube a zmíněné údaje pro nás mohou mít pouze ilustrační povahu. Přesto lze oprávněně předpokládat, že mezi lidmi, kteří video zhlédli, se vyskytovalo spíše pozitivní přijetí. Případně pokud došlo na opačný případ, tak se diváci neměli potřebu vyjadřovat negativně. Pokud vyloučíme možnost manipulace, která není nepravděpodobná (video svým vznikem jistě sledovalo komerční zájmy a komerčním zájmem je i pozitivní přijetí), tak musíme přistoupit na skutečnost, že zde došlo ke zcela odlišné reakci diváků. Přesto toto video představuje ideální podklad pro mytologické zkoumání. Podobně jako v písních Rebecy Black se zde objevují mladé dívky, které jezdí v drahých autech a tančí pod širým nebem. Podobně se i den promění v noc. Stejně jako ve videoklipu LuŠtěLa jsou zde (jistě poněkud starší dívky) odhalovány a proměňovány v erotický objekt skrze svůdný tanec. Způsoby zkrášlování vlastního těla skrze oblečení a líčení (přestože ne přímo v prvním plánu a s takovým důrazem) se v leccem blíží Natalii Sadness. Zatímco videoklip Rebecy Black mýtus amerického snu a patriotismu pouze implikoval (pokud se nejednalo spíše o symptom), v písni *Party In The U.S.A.* se stává téměř dominantním tématem.

⁵⁶ Miley Cyrus - Party In The U.S.A. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=M11SvDtPBhA>

Mýty jsou si podobné, nebo jsou totožné a jejich přijetí je odlišné. To nás může vést k předpokladu, že se něčím přesto liší. V kapitolách, které využívaly neoformalistické metody, jsem tvrdil, že v těchto videoklipech se vyskytuje příliš mnoho diskrepancí. Videoklipy se ze stylistického hlediska rozpadají a tím se stávají nefunkčními. To nás může vést k předpokladu, že právě chyby a omyly zde mohou narušovat funkční celistvost videoklipu a narušovat tak i koncept mýtu. Mýtus však není pro diváka tím problematickým aspektem videoklipu. Naopak je tím, čemu recipient věří. Právě nezáměrné zpochybnění mýtu může být příčinou výrazně agresivních reakcí na straně recipientů.

3.3.2. Kódování a dekodování videoklipů

Stuart Hall ve své slavné stati *Kódování/Dekódování*⁵⁷ nachází výrazný rozpor mezi sdělením, jeho utvářením (kódováním) a jeho čtením (dekódováním). Částečně se tak přibližuje právě k Barthesově konceptu mytologií (mimo jiné z Barthesova pojetí sémiologie čerpá ve své stati). Althusser tvrdí, že Ideologie reprezentuje imaginární vztah jednotlivce ke skutečným podmínkám jeho existence.⁵⁸ I kulturní produkty jakými jsou uživatelské videoklipy, jsou nositeli takové ideologie. Pomineme-li produkční podmínky výroby takových videoklipů, které nemohou být nikdy plně nezávislé, tak protagonistky videoklipů promlouvají z dominantního kulturního řádu. Snaží se napodobit kulturní produkty, které se v tomto řádu vyskytují, přejímají jejich hodnoty a chtějí, aby jejich audiovizuální obsah byl dekodován stejně jako byl kódován. Dívky přistupují na diskursivní praxi komerční sféry. Naturalizované kódy mají pro ně jasný denotativní význam. Růžový pokoj Natalie Sadness představuje něco výhradně dívčího, upozorňuje na gender, identifikuje se stereotypy. Stejně se mají číst svůdné pohyby mladých dívek z kapely LuŠtěLa. Rebecca Black a její cesta na party je zas ideál mládí. Cílem je, aby byly čteny v dominantním diskursu. To se ovšem neděje.

V předchozí kapitole jsem přistoupil na závěr, že mýtus je vlastně špatně komunikován. Úzce to souvisí právě s kódováním a dekodováním těchto audiovizuálních obsahů. Videá by se měla v ideálním případě pohybovat uvnitř dominantního kódu. Nabízel by se pak právě dominantně-hegemonický postoj recipientů. Komunikace by byla naprosto transparentní a žádné z těchto videí by se zřejmě nedočkal tak výrazně negativní odezvy. Kódování sdělení ovšem neproběhlo

⁵⁷ HALL, Stuart. *Coding and Encoding in the Television Discourse*. London: Hutchinson, 1980, s. 197-208.

⁵⁸ ALTHUSSER, Louis. *Ideology and Ideological State Apparatuses. Lenin and Philosophy and other Essays*. 1. vyd. New York, 1971, s. 127-186.

zcela čistě, autoři videí si neosvojili plně dominantní diskurs, došlo k jistému nepochopení. K tomu se opět váže špatně osvojená formální stylistika z kapitoly o neoformalismu. Recipienti pak zůstávají v poněkud zvláštním meziprostoru. Samotná videa musí dekódovat opozičně v některém z alternativních referenčních rámců. Taková detotalizace je ovšem pouze částečná, protože v širším kontextu zůstává hledisko spíše smluvního čtení. Přestože intence těchto videoklipů je čitelná a recipient na ní odmítá přistoupit, v případě jiných sdělení v dominantním kódu nemusí dekódovat obsah opačně. Mnou vybrané videoklipy se pak stávají pouze výjimkou z pravidla. Je tedy možné, aby jeden člověk nenáviděl kapelu LuŠtěLa, ale stále toleroval píseň *Party In The U.S.A.* Mýtus i dominantní ideologie tak zůstávají zachovány a Natalia Sadness, LuŠtěLa i Rebecca Black jsou chápány spíše jako deviace.

3.3.3. Sémiologie fenoménu internetových videoklipů

Pokud se přeneseme k pojmovému aparátu Umberta Eca,⁵⁹ budeme muset vymezit na základě předchozích závěrů několik definic. Jistě zde existuje empirický autor, živý člověk z masa a kostí, který se snaží něco sdělit. Empiričtí autoři našich videoklipů pracují s představou modelového diváka. Přestože je prakticky nemožné rekonstruovat *intentio autoris* (protože autorův záměr si můžeme jen domýšlet), lze předpokládat (a podkladem mi tady budiž negativní reakce čtenářů), že se výrazně vzdaluje *intentio lectoris*. Naivní čtenář je v případě těchto videoklipů spíš v oslabení a nutně se ve velké části recipientů bude probouzet jejich kritický čtenář. Ten v tomto případě neoceňuje rafinovaný narativ ani promyšlenou strukturu díla, ale vyžívá se v rozkládání videoklipu a objevování toho, kde autor selhal. Jde o souboj intelektu, kde si divák (nebo čtenář audiovizuálního textu) může - zjednodušeně řečeno - dokázat, že je chytřejší než autor, protože prohlídl skrze jeho neúspěšnou snahu strukturovat formu videoklipu.

Předchozí aplikace sémiologických a sémiologií ovlivněných přístupů ukázaly, kde zkoumaný materiál selhává a čím podněcuje své příjemce k tomu, aby k němu zaujaly opoziční kritický postoj. Je otázkou, do jaké míry je výsledná agrese motivována neochotou přistoupit na trhliny v dominantní ideologii, dekonstrukci mytologické podstaty těchto videoklipů a do jaké míry jde jen o čtenářskou zálibu v překonávání textu.

⁵⁹ ECO, Umberto. Meze interpretace. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009, 330 s. ISBN 978-80-246-0740-5.

3.4 Genderová a psychoanalytická rovina

Jak již bylo předesláno na předchozích řádcích, věřím, že je zde oprávněný důvod zabývat se rolí genderu u zkoumaných videoklipů. Studie se výhradně zabývá materiálem, kde figurují protagonistky ženského pohlaví. Cílem práce není se pokusit o kvantitativní srovnávací studii a zjistit, v jaké míře jsou při sledování tohoto fenoménu zastoupeny ženy a dívky v poměru k mužům a chlapcům a ani se práce nepokouší kvalitativně studovat diváckou recepci na základě tohoto odlišení. Má studie se zde pokouší proniknout do materiálu, kde aktérky figurují, zjistit jakou roli gender může zastávat, a jaké důsledky z toho mohou plynout. Vstupní tezí je předpoklad, že negativní postoj vůči těmto videím může pramenit z faktu, že aktérky jsou ženského pohlaví.

3.4.1 Feministické teorie

Laura Mulvey se ve své zásadní stati *Vizuální slast a narativní film* zabývá sledováním narativních filmů v tom, co nazývá ideologií patriarchální společnosti. Vymezuje přitom dva způsoby dívání se. Prvním z nich je determinovaný skopofilním pudem, tedy slastí z dívání se.⁶⁰ Tento pojem si vypůjčuje od Sigmunda Freuda. V protikladu k němu stojí jáské libido, které chápe jako utvářející se proces identifikace v lacanovském smyslu. Jacques Lacan ve svém popisu stádia zrcadla hovoří právě o okamžiku předoidipovské fáze, tedy před vstupem jazyka a symbolického řádu vůbec. Nedokonalé necelistvé dětské tělo, jehož ambice překonávají jeho motorické schopnosti se identifikuje se svým zrcadlovým obrazem, které dítě rozpozná jako své dokonalejší ideální Já. Tuto fázi mezi šestým a osmým měsícem věku mj. připomíná například i Jean-Louis Baudry,⁶¹ který podobně jako Mulvey naznačuje, že právě kinematografická situace nehybnosti a obrazu nás vrací zpět k tomuto (v lacanovských pojmech) imaginárnímu řádu (jeden ze tří řádů – imaginární, symbolický a reálný).⁶² To je zde chápáno jako narcistické jáské libido.

Zatímco v narativním filmu je divákovy jáské libido namířeno na mužskou postavu, se kterou se identifikuje, která ovládá symbolický řád filmu a zmocňuje se ženského objektu svým pohledem, můžeme předpokládat, že v případě námi zkoumaného materiálu je vše trochu jinak. Aktivním narativním (či nenarativním) činitelem je zde vždy dívka, nebo skupina dívek. Filmový jazyk se přizpůsobuje jejímu jednání. Mužské

⁶⁰ MULVEY, Laura. *Vizuální rozkoš a narativní film*. *Illuminace*. 1993, č. 3, s. 43-52

⁶¹ BAUDRY, Jean-Louis. *Ideological Effects of the Basic Cinematographic Apparatus*. *Film Quarterly*. 1974-1975, roč. 28, č. 2, s. 39-47

⁶² WRIGHT, Elizabeth. *Lacan a postfeminismus*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003, s. 73. ISBN 80-7254-369-5.

postavy, pokud se vůbec ve videoklipech vyskytují, jsou zastoupeny pouze v podobě nedospělých mladých chlapců bez valného významu. Stylistické trhliny zabraňují plné identifikaci a divák je odkázán pouze na svůj skopofilní pud.

Dalším klíčovým pojmem ve studii vybraného materiálu je pak kastrační komplex. Žena představuje právě absenci penisu. Její přítomnost vytváří neustálou hrozbu, že vzbudí úzkost, kterou původně označovala. Mužské nevědomí se může vyrovnat s kastrační úzkostí dvěma cestami. První z nich je voyeuristická. Je to snaha o rekonstrukci původního traumatu a následné znevážení, potrestání, či spasení objektu, kterému je dávána vina. Druhá cesta počítá s úplným popřením kastrace a následným nahrazením fetišem (může se jednat o náhradní objekt fetiše, případně se žena stává fetišem sama o sobě). To je cesta fetišistické skopofilie.

Nedokonalosti zkoumaných videoklipů neustále připomínají hrozbu kastrace. Nepodařená videa se vzpouzejí diváky osvojeným kódům. Ve videoklipu Friday to mohou být kalendářní předěly, u LuŠtěLy to zase může být diskrepance mezi částmi, kde jsou dívky dětmi a částmi, kde koukají do kamery a svádějí diváka. Natalia Sadness zase znepokojuje způsobem přednesu a hluchými místy. Divák je nucen se vypořádat s dívkami, které jednájí aktivně a které se vzpírají falocentrickému symbolickému řádu, odmítají (byť nezáměrně) jazyk, kterým muži ovládají svět. To lze řešit právě voyeuristickou cestou, která je svou povahou sadistická. Divák je nucen oslabit jejich moc tím, že je zneváží a poníží. Pokud mužský divák přijme cestu fetišistické skopofilie, stane se jeho fetišem právě celé video, které analogicky napodobuje chybění skrze svoji nedokonalost.

3.4.2 Širší psychoanalytický rámeček

V poslední analytické kapitole bych se rád zaobíral dvěma teoretickými koncepty. Prvním z nich vychází z pojmu slovinského psychoanalytika Slavoje Žižka a je jím *naprostá identifikace*⁶³ (v originálním překladu *overidentification*⁶⁴). Žižek zde vychází ze stanoviska, že subverzivnějším vůči dominantním ideologiím než záměrná ironická imitace je naprostá identifikace s ideologií - pojímat ji vážněji než ona pojímá sebe samotnou. To ve svém důsledku znamená naprosto odhalit obscénní superego

⁶³ ŽIŽEK, Slavoj. *The metastases of enjoyment: six essays on women and causality*. New York: Verso, 2005, 221 s. ISBN 18-446-7061-9.

⁶⁴ Používám zde překlad, který užívá Žižkův překladatel Michael Hauser ve své eseji Žižek a Čechy: Michael Hauser: Žižek a Čechy. In: *Socialistický kruh* [online]. 2008, 2008-10-28 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://www.sok.bz/index.php?option=com_content&task=view&id=208&Itemid=49

ležící pod ideologií. Tento rozměr je možné objevit právě ve zkoumaném materiálu. Mladé dívky se naprosto identifikují s moderními mýty a s popkulturou. Natalia Sadness se důsledně identifikuje s dívčím stereotypem panenky Barbie. LuŠtěLa zase příliš vážně pojímá vstup do dospělosti skrze symbolické dosažení konkrétního věku a následnou proměnu v ženu - v sexuální objekt, který nás svádí v závěru videoklipu. Rebecca Black se podobně identifikuje se stereotypem zpívajícího popového idolu, populární dívky z amerického předměstí, která se baví s přáteli - popíjí, tančí a zpívá za obdivu všech ostatních. Nevědomě dochází ovšem k subverzivnímu jednání. Naprostým přijetím těchto hodnot je ve skutečnosti demytizují a tematizují.

Dalším je hledisko Nielse Van Doorna, který tvrdí ve svém článku o amatérské pornografii, že zdrojem slasti se může stát i fetiš namířený na realitu.⁶⁵ Předchozí kapitola podhalila možné sexuální motivy sledování těchto videí. Divákova skopofilie může čerpat právě z nedokonalosti a trhlin, které působí dojmem jisté autenticity. Tato touha po reálnosti se pak může stát pravým fetišem, který v konečném důsledku osvětluje diváckou fascinaci těmito videy. Tento fetiš je namířený právě na to, co jsem v kapitolách věnovaným neoformalistické analýze označil jako anti-estetiku.

Jistě by neměla zůstat opomenuta skutečnost, že zkoumané protagonistky jsou ve všech případech ještě relativně nedospělé. Četný výskyt sexuálně motivovaných reakcí by neměl zůstat bez povšimnutí. Sigmund Freud se ve Třech úvahách o sexuální teorii⁶⁶ zabývá právě případy, kdy se sexuálně nedospělí jedinci stávají sexuálním objektem. Vysvětluje, že se stávají výlučným sexuálním objektem pouze vzácně. Takové jednání spíše připisuje zbabělým impotentním individuím, případně se může jednat o neodkladný impulsivní chtíč, který nenajde vhodnějšího objektu. Freudovi tato tvrzení slouží k prokázání množství variací sexuálního objektu a tedy i snížení jeho úrovně. Právě internet v době nových médií je ovšem ideálním prostorem pro to, aby takové zbabělé chování a takové snížení objektu bylo relativně bezpečné. Zde vidím téměř pudovou podmíněnost popularity těchto videí.

⁶⁵ VAN DOORN, N. Keeping it Real: User-Generated Pornography, Gender Reification, and Visual Pleasure. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*. 2010-11-24, roč. 16, č. 4, s. 411-430. ISSN 1354-8565. DOI: 10.1177/1354856510375144. Dostupné z:

<http://con.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1354856510375144>

⁶⁶ FREUD, Sigmund. *Tři úvahy o sexuální teorii*. Praha: Nakladatelství Alois Srdce, 1926.

4. Závěr

Jak jsem dokázal na předcházejících řádcích, zkoumaná videa a potažmo celý tento fenomén mají mnoho zásadních rozměrů. Pozoruhodná kombinace naprosté fascinace i nenávisti má analogii v samotné struktuře zde zkoumaného materiálu. Analyzovaný materiál je produktem populární kultury, dominantních ideologií, mytologie moderní doby a odráží se v něm i patriarchální řád. Vztah je to ovšem vždy dvojnásobný. Nejvýstižnějším se stává právě Žižkův pojem naprosté identifikace. Videá vzdávají hold populární kultuře a snaží se do ní začlenit. Chybějící cynický odstup jim ovšem brání stát se tím produktem, kterým chtějí být. Dochází totiž k nezáměrně subverzivnímu účinku a v důsledku se proměňují ve ztělesnění absurdity populární kultury.

Problém kyberšikany zde pramení právě z nezáměrné subverzivity. Z formálních a potažmo i ideologických trhlin jsou obviňovány dívky, které jsou následně trestány za skutečnosti, které nechtěně odhalují. Videá se stávají výhradním objektem nenávisti i fetišizace, čímž je zakrývána obecnější problematika hodnot, které reprezentují. Dívky se stávají obětí internetových agresorů, kteří je často vnímají pouze jako sexuální objekt. Přesto je důležité poznamenat, že je zarážející, do jaké míry se takovým způsobem samotné dívky prezentovaly. Zvláště v případě dívek z kapely LuŠtěLa a zpěvačky Rebecca Black, které jsou z větší části nezletilé. Dobrovolně vstupují do světa dospělých, ale tuto bránu jim otvírá někdo jiný - dospělí, kteří je natáčejí. To je jedním ze skutečně nejobscennějších rozměrů celého tohoto fenoménu. Dívky nejsou (a zdaleka nemusí) být ještě dost zralé, dost dospělé, aby byly povinny chápat ideologické, mytologické i sexuální ukotvení svého jednání, ale právě dospělí lidé jsou ti, kteří za ně v tomto smyslu rozhodují, a kteří za ně mají zodpovědnost. Dívky jsou ponechány na pospas starším agresorům, se kterými se pak musí velmi složitě vyrovnávat.

Summary

I have proved in the preceding lines that examined videos and this phenomenon have many critical dimensions. There is remarkable combination of sheer fascination and hatred. We can find the analogy in the very structure of investigated material. The analyzed material is a product of popular culture, the dominant ideology and the mythology of modern times and there is reflection of patriarchal order. But it is always ambiguous relation. The closest concept for this phenomenon is the term of overidentification by Slavoj Žižek. Videos pay tributes to popular culture and try to incorporate into it. But necessary cynical detachment is missing, so videos cannot become the product they want to be. There is the unintentionally subversive effect and they become embodiment of the absurdity of popular culture.

The problem of cyberbullying stems from unintentional subversity. Girls are accused from formal and ideological cracks. They are punished for demystifying reality. Video clips become objects of hatred and fetishization in the same time. This is the way for recipients to hide general problem of values which are represented by clips. The girls become victim of internet aggressors for whom they are just sexual object. But it is really important to mention how the girls presented themselves that way. Particularly in case of Lustela and Rebecca Black. They are less than fifteen years old. They voluntarily entered the the world of adults, but the gate was open by someone else – their parents. In those cases the adult were producers of video contents. This is the most obscene dimension of this phenomenon. Young girl don't have to be reasonable enough to understand ideological, mythological and sexual dimension of their video clips. But adults – they parents – should understand to the danger their daughters are exposed to. They should understand to possibility of psychological damage.

Použitá literatura

ALTHUSSER, Louis. Ideology and Ideological State Apparatuses. In: *Lenin and Philosophy and other Essays*. Vyd. 1. New York: Monthly Review Press, 1971, s. 127-186.

BARTHES, Roland. *Mytologie*. Vyd. 2. Praha: Dokořán, 2004, 170 s. ISBN 978-80-7363-359-2.

BORDWELL, David; THOMPSON, Kristen. *Umění filmu*. Vyd 1. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011. ISBN 978-80-1331-217-6.

ECO, Umberto. *Meze interpretace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009, 330 s. ISBN 978-80-246-0740-5.

FREUD, Sigmund. *Tři úvahy o sexuální teorii*. Praha: Nakladatelství Alois Srdce, 1926.

HALL, Stuart. *Coding and Encoding in the Television Discourse*. London: Hutchinson, 1980, s. 197-208.

SAUSSURE, Ferdinand de. *Kurs obecné lingvistiky*. Vyd. 3. Praha: Nakladatelství Academia, 2007, 487 s. ISBN 978-80-200-1568-6.

WRIGHT, Elizabeth. *Lacan a postfeminismus*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003, s. 73. ISBN 80-7254-369-5.

ŽIŽEK, Slavoj. *The metastases of enjoyment: six essays on women and causality*. New York: Verso, 2005, 221 s. ISBN 18-446-7061-9.

Periodika

BAUDRY, Jean-Louis. Ideological Effects of the Basic Cinematographic Apparatus. *Film Quarterly*. 1974-1975, roč. 28, č. 2, s. 39-47.

BOLTER, David Jay; GRUSIN, Richard. Imediace, hypermediace, remediace. *Teorie vědy*. 2005, 14, 2, s. 5-30.

ČIHÁK, Martin. Ponorná řeka kinematografie. *Cinepur*. 1999, roč. 2, č. 13.

MULVEY, Laura. Vizuální rozkoš a narativní film. *Illuminace*. 1993, č. 3, s. 43-52.

Diplomové práce

TRUKSOVÁ, Lucia. *Analýza kyberšikany u adolescentov*. Praha, 2010. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd.

Elektronické zdroje

BARTŮŇKOVÁ, Andrea. Kdopak to ocení. *Deník.cz: Havlíčkobrodský* [online]. 2009 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://havlickobrodsky.denik.cz/zpravy_region/20090728videoklip_ledec.html

BELKIN, Lisa. An Internet Star's Mom Responds. *The New York Times: Motherlode: Adventure in Parenting* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://parenting.blogs.nytimes.com/2011/03/25/an-internet-stars-mom-responds/>

BEZR, Ondřej. HUDEBNÍ GLOSÁŘ: Rebecca Black rozhodí jen toho, kdo nezná Diskohrátky. *IDNES.cz: Kultura* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://kultura.idnes.cz/hudebni-glosar-rebecca-black-rozhodi-jen-toho-kdo-nezna-diskohratky-1pj-/hudba.aspx?c=A110325_164237_hudba_ob

Cinematapie: protagonisté: Josef Polášek. *Česká televize* [online]. 1996-2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/cinematapie/protagoniste/josefpolasek.php>

Community Christian Church [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://communitychristian.org/>

Češi a Slováci na Facebooku: každý pátý z národa. *Živě* [online]. [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/cesi-a-slovaci-na-facebooku-kazdy-paty-z-naroda/sc-3-a-151036/default.aspx>

Facebook [online]. 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.facebook.com>

GALTUNG, J. a M. H. RUGE. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. *Journal of Peace Research*. 1965-01-01, roč. 2, č. 1, s. 64-90. ISSN 0022-3433. DOI: 10.1177/002234336500200104. Dostupné z: <http://jpr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/002234336500200104>

Google Statistika vyhledávání. *Google* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.google.com/insights/search/#q=rebecca%20black&date=1%2F2011%2016m&cmpt=q>

Google Statistika vyhledávání. *Google* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.google.com/insights/search/#q=Lu%C5%A1t%C4%9Bla&date=6%2F2009%2035m&cmpt=q>

Google Statistika vyhledávání. *Google* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.google.com/insights/search/#q=natalia%20sadness&date=7%2F2010%2022m&cmpt=q>

GREGOR, Jan. Kdopak to ocení. *Respekt.cz* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/c1-40328930-kdopak-to-oceni>

INTERVIEW - LUŠTĚLA. In: *Vice* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.viceland.com/blogs/cs/2010/01/19/interview-lustela/>

Luštěla. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Lu%C5%A0t%C4%9Bla>

Luštěla: Senzace z osmé bé. *Instinkt* [online]. Praha: Mediacop, 2010, 6/10 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://instinkt.tyden.cz/rubriky/ostatni/reportaz/lustela-senzace-z-osme-be_24942.html

Michael Hauser: Žižek a Čechy. In: *Socialistický kruh* [online]. 2008, 2008-10-28 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://www.sok.bz/index.php?option=com_content&task=view&id=208&Itemid=49

Natalia Sadness. *Blog.cz* [online]. 2005 – 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://natalia-sadness.blog.cz/>

NOVÁK, Vítek. ROZHOVOR: Nová hvězda českého internetu, blondýna Natalie Sadness. *Studenta.cz* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné

z: <http://www.studenta.cz/magazin/article/370/rozhovor-nova-hvezda-ceskeho-internetu-blondyna-natalie-sadness>

YouTube [online]. 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.youtube.com>

Reflex [online]. 2001-2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/>

SADNESS, Natalia. Znovuobnovení:*. In: *Blog.cz: Natalia Sadness* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://natalia-sadness.blog.cz/1010/znovuobnoveni>

Super.cz [online]. 2010–2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.super.cz/>

ŠMÍD, Darek. Natalia Sadness: Český internet má svou královnu. *Reflex* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/37954/natalia-sadness-cesky-internet-ma-svou-kralovnu.html>

The Best Video Bloggers to Follow on YouTube.com. In: *Wizard Journal* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.wizardjournal.com/blogging-tips/best-youtube-video-bloggers.html>

Twitter [online]. 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <https://twitter.com>

VAN DOORN, N. Keeping it Real: User-Generated Pornography, Gender Reification, and Visual Pleasure. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*. 2010-11-24, roč. 16, č. 4, s. 411-430. ISSN 1354-8565. DOI: 10.1177/1354856510375144. Dostupné z: <http://con.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1354856510375144>

VESELÝ, Karel. Youtube - z noční můry vydavatelů se stal zlatý důl. *Aktuálně.cz: DATARAMA* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://datarama.aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=703500>

VESELÝ, Karel. Z nejhorší písničky všech dob je internetová senzace. *Aktuálně.cz: Kultura* [online]. 2011 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/kultura/hudba/clanek.phtml?id=695010>

Video blogging. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Video_blogging

Audiovizuální zdroje

Bum - Kanikuly. In: *Youtube* [online]. 2010 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=mkpu1kZhS8Y>

Katy Perry - Last Friday Night (T.G.I.F.). In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=KlyXNRrsk4A&ob>

LuŠtěLa - Patnáctiny - LuStěLa.com. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=AHm5fndM8DQ>

Miley Cyrus - Party In The U.S.A. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=M11SvDtPBhA>

Natalie Sadness fotí pro Reflex. *Reflex* [online]. 2010 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/38114/video-natalie-sadness-foti-pro-reflex.html>

Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalia Sadness. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=_QJE-tFB4BQ

Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE:Natalia Sadness) By retarded Limokousek. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=4Vf6xhLvHnQ>

Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE:Natalia Sadness) nana 0001. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=TrEcsNJFsls>

Osmnáctiny. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=2opHBNAyEJI>

Rande s Natálií Sadness - Odpovědi pro návštěvníky Aik Murczechy. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=YU7p5iOvSRQ>

Re: Odpovědi pro návštěvníky blogu Natalia Sadness. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=YIKPO0662c0>

Rebecca Black - Friday (ANALYSIS). In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=cqhiRRJ1vOk>

Rebecca Black - Friday - Official Music Video. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=kfVsfOSbJY0>

Rebecca Black - Friday (OFFICIAL PARODY VIDEO) - Sunday - Sadie B. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=npgdw5Zb7TY>

Rebecca Black - Friday Parody (Tuesday). In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=gID11w7PNkU>

Rytmus-parody-kazma. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=zXDvdmhm-QE>

Talking About Rebecca Black. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=UdIJoC1epKo>

Umbrtka - Šedesátiny. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=QKXC5cVR7sU>

Verze pro psy: Odpovědi pro návštěvníky blogu (RE:Natalia Sadness) by mr. invecto. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=PEyWzKdhW-E>

Vlog With A Jib. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=Z4HwAUEvkIQ>